

Deilig er jorden

Bahaiene på Beitostølen er sikre: Troen deres vil vinne over verden. – Ut av kaos kommer en spirituell lengsel, sier skuespiller Rainn Wilson, hedersgjest på årets sommerskole.

ANDERS FIRING LUNDE OG CHRISTIAN BELGAUX (FOTO)

«Det er en fantastisk opplevelse å stå på scenen i en konferansesal på Beitostølen. Han legger ut om en gutt han møtte på en sjakkonkurranse i barndommen – en gutt med mugg i øret. Tilhørere begynner å mumle, hviske til hverandre. Wilson avbryter seg selv og ser ut over publikum.

– Hei, dere inviterte en amerikansk *sitcom*-skuespiller. Hva forventet dere? Wilson, som er mest kjent for å ha en av hovedrollene i den amerikanske versjonen av tv-serien *The Office*, er kommet til Beitostølen for å preke for menigheten, bokstavelig talt. Han er hedersgjest på de norske bahaienes årlige, uke-lange sommerskole. Skuespilleren vokste opp som *bahai*, troen som oppstod i Iran midt på 1800-tallet – per definisjon den nyeste verdensreligionen, og den som ifølge bahaiene passer best til vår moderne tid.

Et av de elleve hellige prinsippene, er: «Religiøse, rasemessige eller sekteriske holdninger nedbryter menneskehetens grunnvoll.» Fanatisme er forbudt. Kan bahai være løsningen på alle verdens kulturelle og religiøse konflikter?

Marginal verdensreligion. «Enten ble du marxist, eller så ble du bahai», fikk Morgenbladet høre på sommerskolens første dag om valget bahaien Thor Henning Lerstad stod overfor som ungdom i Lillehammer i 1972. Religionen har levd i Norge i flere tiår, men er fortsatt marginal. I dag er NRK-journalist Lerstad, som i årevis har vært profilert på distriktskontoret til Hedmark og Oppland, en av ni medlemmer i Nasjonalt Åndelig Råd for Bahaier i Norge.

Aldri hørt om dem? Kanskje ikke så rart, for de vel 1200 bahaiene i landet eksisterer langt utenfor typiske radarer. Men hvorfor, så nytenkende som de virker å være?

Bahai er religionen uten presteskap. Uten noe helvete. Som tar utgangspunkt i at alle religioner deler kjerne, men at bahai er den nyeste og mest oppdaterte manifestasjonen av Guds budskap. I en verden full av splittelser, er bahaienes hovedmål fred og samhold. For alle. Krig avvises som løsning på konflikter. Likestilling mellom mann og kvinne er et hellig prinsipp. Det samme er overensstemmelsen mellom religion og vitenskap: «Vi kan tenke på vitenskapen som én vinge og på religionen som den annen. En fugl trenger to vinger for å fly», står det i en av troens skrifter. Millioner av mennesker har religiøse kvaler, men det virker enklere for bahaiene:

Vekst: I 1999 var det 750 bahaier i Norge, i dag er det vel 1200. Troen spredte seg vestover mellom 1892 og 1921, da Bahá'u'lláhs sønn 'Abdu'l-Bahá var troens åndelige leder.

Let etter potensialet ditt og utnytt det. Finn din egen vei.

Vilt, fredelig dyr. Wilson er tilbake på scenen, og står der i blå skjorte, med uregjerlig hår og helskjegg, og forteller nettopp om sin egen vei, om «bohemske» år som student og arbeidssøkende i New York.

Hans første av mange foredrag er direkte basert på selvbiografien som kom i fjor, «*The Basoon King: My Life in Art, Faith and Idiocy*» – Wilsons forsøk på å spre sin «spirituelle reise» til sekulære amerikanere som mest av alt fyller sjelen med populærkultur.

Utenfor skinner solen på trærne rett under tregrensen, og i det fjerne sees fjelltopper med snøflekker spredt utover grønne sletter. Rundt halvparten av de kanskje to hundre tilhørerne – mange av de lakserosa stolene er tomme – har bakgrunn fra Iran.

Det er ikke *cherry picking* i bahai. Alt er tydelig skrevet ned. Det er ikke *new age*.

RAINN WILSON

I tyveårene hadde Wilson utenomekteskapelig sex, elsket det mer enn han skammet seg over det, og han fikk et lite spirituelt *drug of choice*, kokain, ved siden av alkoholen han drakk seg brisen gjennom hverdagen med. Da han var 30 år, var han en bohems skuespiller, ifølge hans egne ord, og hadde en bohems kjerreste, bohems leilighet i Brooklyn – ja, han var alt han

hadde drømt om, men: Han var ulykkelig.

Han fikk en bohems depresjon. Bohemsk angst. Gud ble svaret, skriver han i selvbiografien. Plutselig slukte han bøker om verdensreligioner, og da han leste om Wakan Tanka, skaperen til Lakota-urbefolkningen i USA, fikk han nærkontakt med ånden. Med ett kjente han Gud overalt. Snart gjenfant han bahai.

Det viktigste man kan gjøre som bahai, konkluderte han overfor seg selv, er å tjene andre.

– Jeg kastet bort tid på egoistiske, dyriske impulser, sier Wilson fra scenen.

Ikke new age. Han møter oss i glassburet i Radisson-hotellets resepsjon. Mens blide bahaier i alle aldre yrer forbi, fremstår Wilson programforpliktet imøtekommende.

– Min oldemors etternavn var «Bergen», sier den norskættede skuespilleren.

– *I foredraget snakket du om at bahaier har en forpliktelse til å finne sin egen vei – og du fortalte om din. Kan alle erfaringer innrettes til å passe i bahai?*

– Det er ikke *cherry picking* i bahai. Alt er tydelig skrevet ned. Det er ikke *new age*. Det er ikke: «Jeg vil tro på dette buddhist-sitatet i dag, gå til denne kirken i morgen, dra i denne yogatimen, utføre denne meditasjonen og lese litt Eckhart Tolle.» Bahai er ikke slik. Det er hundrevis av bøker som fremlegger eksakt hva bahai vil. Det er moralske lover – om rett og galt. Det er en misforståelse at bahai låner fra andre religioner. At det er vagt.

Eremitten i Kurdistan. Budskapet bak bahai var revolusjonært da det ble åpenbart i 1844 i Iran, av den 24 år gamle kjøpmannen Báb.

I hovedverket *Bayán*, opphever Báb, i åpenbarings form, utvalgte islamske lover og erstatter dem med nye, mer oppdaterte, skriver forfatter Arne Ruste i et essay om troen.

Báb fikk tusenvis av tilhengere, *babier*, mange av dem fromme muslimer, og Bábs budskap ble forkynt i moskeer. Men religiøse makthave-re og muslimske teologer oppfattet babiene som opprørere. De mente at Muhammed og Koranen var åpenbaringshistoriens ende, og at et frafall fra dette synet kvalifiserte til dødsstraff.

Bábs tilhengere ble massakrert. I 1850 ble han selv fengslet og henrettet, eller rettere sagt knust: Kjøtt og knokler ble smadret til en masse, skriver Ruste, men ansiktet forble urørt.

Etterfølgeren ble Bahá'u'lláh, en adelsmann som ga avkall på privilegier og ivrig spredte Bábs budskap. I 1852 ble Bahá'u'lláh satt i et fengsel kalt «Det sorte hull» med lenke rundt halsen. Der fikk også han åpenbaringer. Etter løslatel-

«Kristendom-men gikk fra å være en helt uinteressant sekt til å skape sivilisasjon.»

THOR HENNING LERSTAD.

NASJONALT ÅNDELIG RÅD

FOR BAHIER I NORGE

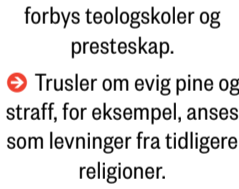
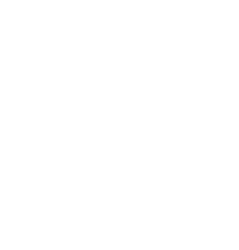
Religionens moderne ansikt? Rainn Wilson gjenfant bahai etter noen turbulente tyveår. Han mener verdens politiske systemer er ødelagte, og vil sette i gang «en spirituell revolusjon». Han har startet nettmediet SoulPancake, som publiserer «inspirerende innhold» i sosiale medier: – Utdfordringen har vært at internett ikke er stedet hvor folk ønsker å ta slike diskusjoner.

sen trakk han seg tilbake til fjellene i Kurdistan, der han var eremitt i to år, og fordypet seg i åpenbaringene. Hovedverkene hans ble nedskrevet. I 1863 erklærte han at han var Guds utvalgte, sendebudet som Báb hadde forutsagt, og religionen ble stiftet, skriver Ruste. Han mener bahais grunnleggende åpenbaringer fremstår som en fullkommengjørelse av Muhammeds lære, av

jødedommens lovtavler, av kristendommens kjærlighetsbudskap og av Zarathustras renhetslære.

Irans fengslede bahaier. Budskapet i bahai er kontroversielt også i dagens Iran. Av verdens rundt 7–8 millioner bahaier – tallene er uklare – bor rundt tre hundre tusen av dem i Iran.

I mai fordømte USA og Canada Iran for at åtte bahai-ledere har vært fengslet siden 2008. I juni kom en uttalelse fra FNs høykommissær for flyktninger om Irans bahaier, der det sto at 169 iranske ledere har ytret seg hatsk om bahai, og at bahai er blitt fordømt som en politisk bevegelse i fredagsbønner. Aviser har knyttet bahai- →

Kilde: Arne Rustes innledende essay i «Bahá'í-troens skrifter» (2007) i bokserien Verdens hellige skrifter.

